

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

9. Vtrum pupillis & minor 25. annorum contrahere possint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

C A P. IX.

*Utrum pupillus, & minor XXV. annis con-
trahere possint?*

Pupillus (puer vel puella impubes) postquam ex ¹
patris potestate excessit, tutorem accipere cogi-
tur, cuius officium ut tueatur personam pupilli, ho-
neste & pie eum educet, instruat, eius bona admini-
stret instar patrisfam. Impuberes masculi sunt, usque
ad 14. completum; puellæ ad 12.

Tutor ad tempus pubertatis datur, Curator au- ²
tem pueris ac puellis puberibus datur ad annos 25.
Tutor etiam impuberi inuito datur, sed curator pu-
beri non datur, si inuitus sit: suscepto autem cura-
tore, tenetur esse sub illo usque ad 25. annos.

Deinde minor natus in Iudicio, seu ut Actor, seu NB.
Reus sine tutore, aut curatore non admittitur, nisi NB.
in causis spiritualibus, matrimonio, beneficio. Deni-
que furiosus prodigus, surdis, mutis, & qui perpetuo
morbo laborant, quia rebus suis præesse non pos-
sunt, Curatores dandi sunt.

Tutor & Curator debent operam dare, ut ex bo-
nis immobilibus fructus proueniant, pecunia quo-
que in annuos redditus conuertatur: alioquin resti-
tuere cogentur. Salarium tutor accipere non potest si-
ne Iudicis auctoritate.

Triplex est tutela; Testamentaria, legitima, & da- ³
ma. Qui in testamento à Patre tutores dati sunt, ij
aliquis præferuntur. Mater filijs tutorem dare non
potest, nisi eos supra legitimam hæredes instituat, &
inquiri & confirmari debent à Iudice idonei. Libe-
ri uero illegitimus pater tutorem dare non potest, si
nihil omnino eis relinquat.

Kk 5 NB. Ho-

NB. Hodierno tempore omnes æquali iure, omnes tam agnati, i. e. per virilis sexus cognationem coniuncti, quam cognati, si idonei sunt, ad efferendi sunt tutores, si nulli alij sint assignati tutores.

Porro iure nouo Cod. Quando Mulier &c. Matri & auia paternæ, ad omnes agnatos aut cognatos ius tutelæ permittitur, si recipere velit. Repellitur tamen primò: Si ad secundas nuptias transeat, vix uxore facies. Secundò; Si luxuriosam vitam ducat, ob eademque causas matri negari potest educatio pupilli, quæ alioquin ei ante alios debetur. Denique si neque testamento tutor datus sit, nec legitimus cognatus aliquis idoneus adsit, à Iudice pupillo tutor dandus est.

Tutores & Curatores etiam inuiti esse coguntur quia est vnum ex publicis muneribus, à quibuslet neminem immunem esse vult, nisi iusta ex causa quæ apud Magistratum onus tutelæ declinet.

4 Clerici cogi non possunt ad suscipiendam tutelam, nisi personarum miserabilium, deinde si Clerici velint legitimam tutelam tanquam proximi agnati suscipere, non prohibentur. Verum à Religiosis, vtpote administrationem temporalem nullam habentibus, omnino alienum est tutelæ munus.

5 Pupillus aut Minor contrahens cum consensu Tutoris aut Curatoris sui, tam civiliter quam naturaliter obligatur. Intellige pubertati proximus pupillus; ita vt rationis discretionem, quæ ad Contractum naturali, ac gentium iure sufficit, quod secundum iuris præsumptionem accipitur in masculo, post annos 10½. in femella post 9½.

Ante eam verò ætatem solus tutor contractum celebrare debet ipsemet verò pupillus ex proprio consensu non obligatur. Deinde excipienda est alienatio bonorum immobilium, & preciosorum mobilium, quæ servandi servari debent. Hæc enim pupillis & adolescentibus etiam curatoris auctoritate interueniente interdicta est, nisi Iudicis decretum accedat.

Pubes, qui Curatorem non habet, etiam si minor sit 25. ann. obligatur tam ciuilitè quàm naturaliter, potest tamen petere restitutionem in integrum, si ex contractu læsus sit. Sed intelligi debet de alienatione bonorum videlicet mobilium, quam cum curatoris consensu facere potest, vt ipsi etiam talis alienandi facultas concessa sit, si Curatorem non habeat.

NB. Quod si pubes & minor 25. ann. curatorem habet, sine eius auctoritate non obligatur ex contractu ciuilitè, alterum tamen ætate maiorem cum quo contrahit, ciuilitè etiam ex contractu obligat. V. C. Celebrato emptionis contractu, licet venditor pupillum, qui sine tutoris consensu emit, internum compellere non possit ad precium numerandum, ipse tamen pupillus, si contractum stare velit, ciuili actione cogere potest venditorem ad tradendam sibi mercem pro constituto precio. Vnde glossa; *Contractus claudicat quandoque*, id est, ex parte pupilli. Ita enim habetur in l. Iulianus. *Si quis à pupillo sine tutoris auctoritate emerit, ex vno latere constat contractus; nam qui emit, obligatus est pupillo, pupillus sibi non obligat.* Limita 1. Pupillus tamen obligatur in tali contractu, quatenus inde locupletior factus.

Nam

Nam *Locupletari* non debet cum alterius iactura, reg. 48. in 6. V. C. Si venditor pupillo mercem tradidit, non accepto precio, repetet mercedem suam; si vero mea missa, vel absque dolo absumpserit, non plus in civili foro solvere compellitur pupillus, quam exinde ditior factus est, eadem ratio est de mutuo pupillo minori dato. 2. Si res tradita pupillo dolo eius petijt, datur contra eum actio civilis, qua solvere compellitur, si tamen infantiae proximus sit, dolo in eo non praesumitur. 3. Minor Religio-nem professurus omnia sua bona absque tutoris auctoritate alienare potest sine beneficio restitutionis in integrum; censetur enim mori. 4. Si minor contractum absque curatoris auctoritate celebratum iuramento firmavit, civili etiam foro obligatus est. Pupillus autem non obligatur civiliter ex iuramento.

- 7 Obligatur tamen pupillus sine tutoris auctoritate obligatione naturali, id est, in foro conscientiae, quae sufficiens sit ad transferendum dominium. Ratio, quia obligatio naturalis oritur ex consensu; Sed pupillus, si pubertati proximus & minor sufficientem consensum habent. Ergo.
- 8 Quod si pupillus infantiae proximus sit, tunc neque naturaliter obligabitur, vix enim talis habet intellectum, & non multum à furioso distat, ideo in civilia eius contractui resistunt, omnemque obligationem tollunt, etiamsi contrahat cum tutore.
- 9 Obligationis naturalis Effectus sunt, 1. Ex praesens, quod creditori ius tribuat accipiendi accipienda, si quod naturaliter i; si debitum est, nulla opposita exceptione solvatur. 2. In obligatione naturali accedere potest fideiussor. 3. Naturalis obligatio

gatio impedit soluti debiti repetitionem. 4. Naturalis obligatio licet in foro externo actionem non tribuat, tribuit tamen ius exceptionis & compensationis.

Quod Pupillus vel minor 25. an. Curatorem habens, ludendo perdidit, soluere non tenetur, nisi iuravit, sed exceptione se defendere potest beneficio legis civilis: Sin autem solvatur, ab altero retineri potest donec repetatur: Ratio prioris, quia tamen si solvisset, repetere posset, seu conditione indebiti, seu in integrum restitutione: *Qui autem ad agendam admittitur, est multo magis ad excipiendum admittendus.* reg. 71. in 6 Posterior probatur, quia pupillus & minor Curatorem habens, saltem naturaliter obligantur: at vero legis civilis beneficium illis non prodest, si eo non utantur, siue quia uti nolunt, siue quia ignorant.

Si pupillus vel minor, quod indebitè solvit, alibi recuperare non potest, per compensationem aliquam prospicere tibi poterit Ratio est, quia alter iniuriam infert non restituendo, si repetatur.

C A P. X.

De alienatione bonorum Ecclesiasticorum.

Bona Ecclesiastica immobilia & mobilia preciosa, quæ servando servari possunt absque iusta causa certa que solemnitate alienari prohibentur; Etiam Feudum, emphyteusis, & locatio in longum tempus contractus censualis, perpetui ac vitalicij census; quia iura & redditus annui inter bona immobilia numerantur, quorum alienatio Ecclesijs ac minoribus prohibita est.

NB.